

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4083/2020
10.02.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Зоране Делибашић и Гордане Комненић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., кога заступа старалац ББ, чији је пуномоћник Изет Пучић, адвокат из ..., против тужених ВВ, ГГ из ... и ДД из места ..., Република ..., чији је заједнички пуномоћник Драгана Јовановић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 3626/19 од 06.02.2020. године, у седници одржаној 10.02.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 3626/19 од 06.02.2020. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Сјеници П 49/19 од 17.05.2019. године, одбијен је тужбени захтев којим је тражено да се обавезу тужени да тужиоцу на основу материјалне штете исплате по 30.000,00 динара месечно почев од 28.03.1995. године до пресуђења 17.05.2019. године и убудуће на име доживотне ренте, све док ова обавеза по закону траје, као неоснован. Ставом другим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 3626/19 од 06.02.2020. године, ставом првим изреке, одбијене су као неосноване жалбе тужиоца и тужених и првостепена пресуда је потврђена. Ставом другим изреке, одбијени су захтеви тужиоца и тужених за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде другостепеног суда, тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану одлуку применом члана 399 ЗПП („Сл. гласник РС“, бр. 125/04, 111/09, 36/11, 72/11), који се у овој парници примењује на основу члана 506. став 1. ЗПП („Сл. гласник РС“, бр. 72/11, 55/14), Врховни касациони суд је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 9. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а ни у поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до погрешне примене које од одредаба овог закона па нема ни повреде из члана 361. став 1. ЗПП, на коју се ревизијом указује.

Према утврђеном чињеничном стању, дана 30.06.1991. године између тужиоца и правног претходника тужених (сада пок. ЋЋ који је и првобитни тужени) дошло је до међусобног сукоба и физичког обрачунавања у ком је ЋЋ ударио тужиоца два пута каменицом у пределу главе и нанео му тешку телесну повреду у виду потреса мозга и две раздерне ране на глави и левом теменом пределу (због чега је правноснажном пресудом од 13.10.2000. године оглашен кривим и осуђен на казну затвора у трајању од два месеца). Као последица задобијених повреда главе код тужиоца се развио акутни ментални поремећај који је временом прерастао у хронични са клиничком сликом и знацима који се подударају са обољењем шизофреније. Услед наведеног душевног обољења, тужилац је решењем Општинског суда у Сјеници од 12.03.1993. године потпуно лишен пословне способности и накнадно му је решењем надлежног Центра постављен старалац. Решењем РФ за ПИО запослених од 08.09.1995. године, због губитка радне способности, тужиоцу је признато право на породичну пензију након смрти оца са исплатом почев од 28.03.1995. године, које примање тужилац и сада остварује. Услед задобијених повреда код тужиоца је дошло до трајног умањења животне активности у распону од 70 до 80%, док је тужилац трајно радно неспособан.

Тужилац је рођен 1966. године, а школовање је завршио 1986. године када је стекао III степен стручне спреме у занимању „... у подземној експлоатацији“. Тужилац се није запошљавао и налазио се на евиденцији завода за тржиште рада као незапослено лице од 24.01.1990. године до 06.12.2001. године када је брисан услед нејављања. Тужилац је имао могућност да се у својој струци запосли првенствено у руднику мрког угља („ЕЕ“) код кога је у временском периоду од 1991. па до половине 1994. године постојала стална потреба за запошљавањем рудара у подземној експлоатацији угља. Висина изгубљене зараде и штете коју ће тужилац трпети убудуће утврђена је вештачењем, на основу просечне зараде запослених у руднику коју би тужилац евентуално обављао у складу са својом стручном спремом и обзиром да тужилац прима пензију иза свог пок. оца.

У току трајања овог поступка правни претходник тужених је преминуо, због чега је решењем првостепеног суда од 28.04.2009. године поступак прекинут да би затим био настављен према сада туженима као наследницима туженог. Поступак расправљања заоставштине иза сад пок. ЋЋ умрлог ...2009. године обустављен је решењем суда од 25.07.2013. године због непостојања имовине, која би чинила његову заоставштину. У другој парници која је правноснажно окончана пресудом Апелационог суда у Крагујевцу од 22.01.2019. године одбијен је тужбени захтев овде тужиоца којим је тражено да се утврди да су ништави и да не производе правно дејство правни послови којима је сада пок. ЋЋ располагао својом непокретном имовином и да оставинску масу оставиоца, сада пок. ЋЋ, чине непокретности које су обухваћене уговорима чији се поништај тражи.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су правилно одлучили одбијањем тужбеног захтева за накнаду материјалне штете (ренте), позивом на примену члана 222. Закона о наслеђивању, па су наводи ревизије о

погрешној примени материјалног права неосновани. Члан 222. Закон о наслеђивању, а на који се позивају нижестепени судови јасно дефинише да наследник одговара за дугове оставиоца до висине наслеђене имовине. У првостепеном поступку је несумњиво утврђено да је вредност наслеђене имовине исцрпљена правним пословима којима је сада пок. ЂЂ располагао за живота својим непокретностима у корист трећих лица (пуноважност таквих располагања сада пок. ЂЂ, као правног претходника тужених, била је предмет посебне парнице у којој је правноснажно одбијен захтев за утврђење ништавости тих правних послова). Стога, као и код околности да је поступак расправљања заоставштине иза сад пок. ЂЂ обустављен решењем суда од 25.07.2013. године (у току трајања ове парнице) због непостојања имовине, која би чинила његову заоставштину, тужбени захтев је правилно одбијен у целости туженима применом члана 222. Закона о наслеђивању.

Као претходно питање у току поступка јавило се питање ништавости правног посла којим је сада пок. ЂЂ располагао својом покретном имовином у циљу утврђивање обима његове заоставштине. С тим у вези, наводи ревизије, истицани и у жалби, којима се указује да је, као претходно питање у овој парници, најпре требало одлучити о захтеву тужиоца којим је тражено да се утврди да ли имовину сада пок. ЂЂ представљају покретне ствари које је током 2007. године уговором пренео својој супрузи ЖЖ, а о чему је првостепени суд одбио да расправи доношењем решења на главној расправи 17.05.2019. године, без утицаја су на правилност и законитост побијане одлуке и предмет су правилне оцене другостепеног суда.

Наиме, ревидент губи из вида да суд може (али не мора) сам решити претходно питање (члан 12. ЗПП) или у смислу члана 215 ЗПП прекинути поступак, уколико је покренут посебан поступак у коме се решава претходно питање као главана ствар. На који начин ће суд поступити ствар је оцене целисходности и околности сваког конкретног случаја. У конкретном случају, по оцени Врховног касационог суда, одлука суда да сам не расправља о односном претходном питању донета је у оквиру законских овлашћења из члана 12 ЗПП и оправдана је разлозима целисходности и економичности конкретног поступка (члан 10. ЗПП). Наиме, одлучивање о том захтеву тужиоца изискивало би учешће трећег лица (стицаоца по основу спорног уговора) које није странка у овом поступку, при чему се ради и о сложеном правном питању постављеном у завршној фази поступка.

Код таквог стања, правилно је закључивање другостепеног суда да је тужилац (након што је првостепени суд који управља поступком одбио да сам решава о претходном питању и наставио парнични поступак сагласно овлашћењима из члана 12. ЗПП) пропуштањем да покрене посебну парницу у циљу утврђења евентуалног постојања заоставштине сада пок. Исмета, сам себе лишио могућности да издејствује прекид поступка у овој правној ствари до окончања парнице у којој би се као главна ствар решило претходно питање (члан 215. ЗПП), а тиме и могућности за другачији исход овог спора. У том смислу, без успеха је и позивање тужиоца у ревизији на незнање о својим процесним правима која су му по закону припадала у тој процесној ситуацији, јер суд има обавезу поучавања само неуке странке, а не и странке која је заступана од стране пуномоћника из реда адвоката (квалификованог пуномоћника), као што је реч о тужиоцу у овој парници.

Из наведених разлога, применом члана 405. став. 1. ЗПП одлучено је као у изреци.

Председник већа - судија
Весна Поповић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић